

TÜRKİYE MÜHENDİSLİK HABERLERİ

YIL : 8

CİLİ : 8

SAYI : 91

Kurucusu : Orhan YAVUZ
Sahibi : İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
Adına : Dumrul APAK
Yayın ve Yazı İşleri Müd : Tarık HALULU
Yayın Komitesi Başkanı : Hüsameddin GÜZ
Yayın Komitesi Üyesi : Dumrul APAK
Yayın Komitesi Üyesi : Hüseyin CÖNTÜRK

★

İdare Merkezi :

Atatürk Bulvarı No: 86/10 Yenışehir — Ankara
Tel : 12 13 69

★

Dizildiği ve Basıldığı Yer :

Türkiye Ticaret Odaları Birliği Matbaası - Ankara

★

Abone Tarifesi :

Fiyatı : 2,50 lira, Yıllığı: 30,- lira olup, dış memleketler için 5- ve 60- liradır. Yıllık abone tutarına özel sayı bedelleri de dahildir.

Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi İnşaat Mühendisleri Odası üyelerine bedelsiz gönderilir.

★

Telif Hakları Tarifesi :

Derginin beher standart sayfası, telif yazılar için 30,- lira; tercüme yazılar için 20,- lira; orijinal şekil ve resimler için 30,- liradır. Orijinal karikatürlere 50,- liraya kadar telif hakkı ödenir.

★

Gönderilen yazı ve resimler basılsın basılmasın iade olunmaz. ★ Yayın Komitesi gönderilen yazılar üzerinde gerekli düzeltmeyi yapmağa selâhiyetlidir. ★ Basılan tercüme yazılardan dolayı her türlü sorumluluk çevirene aittir. ★ Yayınlanan yazılardaki fikir ve teknik kanaatler yazarlarına ait olup İnşaat Mühendisleri Odası'nı ve dergiyi ilzam etmez. ★ Dergideki yazılar kaynak gösterilmek şartıyla başka bir yayın aracında yayımlanabilir ilânlardan sorumluluk kabul olunmaz.

Sayın okuyucularımız;

Uzun çalışmalarından sonra hazırlanan 5 yıllık yatırım plânının mali portresi 59 milyardır. Ortalama bir hesapla 59 milyarın % 35'i direkt veya indirekt olarak inşaat işidir. Memleketimizde önümüzdeki 5 yılda Özel ve Resmî Sektörün yapacağı inşaatın yekünü 20 milyar yani senede 4 milyardır.

4000 İnşaat Mühendisinin herbirine 1.000.000,— T.L.lık iş ortalaması düşmektedir.

Bu yazıda plânın tatbikatı ve tatbikat esnasında ki İnşaat Mühendislerinin problemlerinden bahsedecek değiliz.

Yılda 4 milyar tutan inşaat işlerinde amenaajman plânlarında yapılması melhuz hatalar hariç, etüd, proje, laboratuvar ve tatbikat hataları veya en iyi metodların tatbik edilmemesi neticesi doğacak zararlar % 2 nin üstüne çıkabilir.

Bu pürsantajın önümüze dökceceği rakkam 80 milyon TL. dir. Yani İnşaat Mühendislerinin etüd, proje ve inşaat işlerindeki iş tülü tarzının tabii neticesi olan kayıplar oldukça büyüktür. Bu olay tabii ve normaldir. Gaye bu kayıpları asgariye indirmektir.

Mühendisliğin esası ise düşünmek ve en iyiye en ucuz olarak yapabilmektir.

Her meslekte olduğu gibi İnşaat Mühendisliği de beynelmüel ilim ve tekniğin yanında memleketin şartlarının tesiri altında olduğunu kabul etmemek imkân dışındadır.

İşte bu nokta milli işlerimizle, meslekdaşların beynelmüel ilim ve tekniğin yanında memleket şartlarını bilmeleri ve ilk fırsatta tatbik etmelerinin faydası ve mecburiyeti kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Beynelmüel meslekî kongrelerin bütün avantajları, Milli Kongrelerin memleket şartlarını dile getirmesi bakımından azalmaktadır. Milli Kongreler büyük bir önem kazanmaktadır.

İşte bu açıdan giden İnşaat Mühendisleri âmme hizmetinin en iyi ve en ucuz yapılması neticesini sağlayacak olan (Bilgi - Tecrübe) alışverişini temin ve bu alış veriş muntazam fasılalarla yapmak üzere Türkiye İnşaat Mühendisliği I. Teknik Kongresini organize etmişlerdir.

I. Teknik Kongre 24-28/Eylül/1962 günleri Ankara'da Dil-Tarih Coğrafya Fakültesinde yapılmıştır.

Bayındırlık Bakanı Sayın İlyas Seçkin'in konuşmasıyla açılan Kongrede, I. Teknik Kongre İcra Heyeti Reisi Prof. Orhan Unsaç'ın konuşmasından şu pasajı kaydetmeyi yerinde görüyoruz.

«Bu Kongre, adedi 3800 olan Türkiye İnşaat Mühendislerinin teknik potansiyelinin ufak ölçekte bir belirtisidir. Türkiye'mizin inarında ve kalkınmasında ihtimamla plânlanmasında ve bu plânların tatbikinde (Türkiye İnşaat Mühendislerinin bu Teknik potansiyeline) azami derecede istifade edilmesi gerektiği hususu üzerinde kuvvetle ısrar etmeyi İcra Heyetimiz bir vazife telâkki eder.»

Bahsi geçen Teknik Potansiyel I. Teknik Kongrede 51 rapor ve 4 genel rapor olmak üzere 750 sahife tutan teknik risalelerle ortaya çıkmıştır.

Dört ana gruba ayrılan İnşaat Mühendisliği konularından:

Zemin üstü yapılarında, statik hesaplarda yeni metodların tatbiki,

Su yapılarında, kanalların kaplanmaları, Yol, Ha-

(Devamı 43. sayfada)

KONU	SAHİFE
BAŞMAKALE (İnşaat Mühendisleri Odası)	1
HİRFANLI BARAJI İNŞAATI (Çev. : Mehmetçik BAYAZIT)	3
TEKNİK KONGRE (T.M.H.)	6
ANGERS SANAYİ MINTAKASI İN- ŞAATI (A. Sami TEPECİKLİOĞLU)	9
FOTOĞRAFLA MÜHENDİSLİK HABERLERİ (Dış Basın)	10
YOL MALİYETLERİNE ve İŞLET- MESİNE TESİR EDEN FAKTÖR- LER (Mehmet B. ÜNVER)	12
KARAYOLLARINDA TÜNEL İN- ŞASINI ZARURİ KILAN SE- BEPLERİN ETÜDÜ (Enver ÖNEN)	23
ARZ ROTASYONUNUN NEHİR YA- TAKLARI ÜZERİNE TESİRİ (Kanat DURGUN)	30
FEYEZAN HESAPLARINDA TE- KERRÜR MEFHUMU (Sami SOYDAN)	33
MÜHENDİSLİK EĞİTİMİNDEN EV- VEL EĞİTİM SIRASI ve SON- RASI TATBİKİ STAJLAR (Çev. : Erol R. YALTKAYA)	35
BASİT MEKANİK TERTİPLER YARDIMİLE MATEMATİK PROB- LEMLERİNİN ÇÖZÜMÜ (Tevfik SUNGUR)	37
A. S. T. E. F. FRANSA TEKNİK BURSLARI (A. Sami TEPECİKOĞLU)	38
YAKIN TARİHİMİZDE BAYINDIR- LIK ve İMAR HAREKETİNİN BAŞLANGICI (Derleyen : Hüsameddin GÜZ)	39
BETONUN NÜFUZİYETİ (Çev. : Abdi AKÖREN)	43
MESLEKTAŞ PORTRERLERİ (Hüsameddin GÜZ)	44
ODADAN HABERLER (T.M.H.)	46
METEOROLOJİ (OLGUNTÜRK - ERKÖSE)	48

Bayındırlık Müdürlüklerinin Çalışmaları

Osman SALİHOĞLU

İnş. Mühendisi
Sakarya Bayındırlık Müd.

Bu günkü Vilâyet Bayındırlık Müdürlükleri, 13 Mart 1913 tarihinde Bîdareyi Umumiye Kanunu ile kurulmuş bulunan Vilâyet Nafia Baş Mühendisliklerinin inkişaf etmiş şeklidir, denilebilir. Yarım asırlık bir kuruluşu olan müdürlük müessesesinin yurt ölçüsünde büyük çapta nafia hizmetleri gördüklerine şüphe yoktur. Nihayet geçen zamanla; değişen sosyal ve iktisadi anlayış neticesinde, hayatın tabii tekâmül kaidesi uyarınca 30/5/1939 gün ve 3611 sayılı Nafia Vekaleti kuruluş kanununun yürürlüğe girmesi ile de bugünkü Bayındırlık Müdürlükleri bakanlığın taşra teşkilâtı meyanında mntaka veya Vilâyet Nafia Müdürlükleri şeklinde isim, vazife ve salâhiyet değişikliğiyle yeni bir hüviyetle teessüs etmiş bulunmaktadır.

Bu süre zarfında bakanlığın Şose ve Köprüler Reisliğine bağlı bulunan bayındırlık müdürlükleri, 16/2/1950 gün ve 5539 sayılı kanunla adı geçen reisliğin Karayolları Genel Müdürlüğü haline ifrağ edilmesi neticesinde Bakanlığın Yapı ve İmar İşleri Reisliğine bağlanmışlardır.

Bugünkü bayındırlık müdürlükleri 5 şeflik ve bu şefliklerle ilgili teknik kadroyu ihtiva etmektedir.

Müdür, doğrudan doğruya Bayındırlık Bakanlığına bağlı bulunmaktadır. Müdürlüğün diğer şube şefleri ile bu şefliklerdeki teknik elemanlar ise ilgili genel müdürlüklerce tayinleri yapıp tahsisatları da o makamlarca verilmektedir.

Bayındırlık müdürlüklerinin kuruluş ve teşkilât kanununda belirtilen görevleri şöyledir :

a) Vilâyette genel muvazene ve özel idarelerce ödenekleri verilerek yaptırılacak bütümün yapıların yapım ve onarımları,

b) 5539 sayılı kanunla henüz yürürlükte bulunan idareyi umumiye kanunlarının ilgili maddelerine tevfiқан il ve köy yolları, köprüler yapım, bakım ve onarımları,

c) 7478 sayılı D. S. İ. Köy ve İçme Suları Kanununun 1. maddesi ile köy ve kasabalarda yapılacak içme sularının yapımı.

Bayındırlık müdürlüklerinin vazifeleri böylece belirtilmiş bulunmaktadır. Görüldüğü veçhile teknigin en mühim birkaç dalını aynı zamanda yürütmek vazifesi ile tahmil edilmiş bulunan müdürlükler teknik bakımdan komple hizmet görmektedirler.

Müdürlüklerin yukarıda açıklanan hizmetleri görebilecek yıllık bütçesi aşağıdaki şekildedir.

YAPI KONUSU :

Bu hususlar vilâyetler arasında farklı neticeler arz etmekle beraber ortalama olarak bayındırlık müdürlüklerinin yapı konusunda yılda 6-10 milyon lira civarında bir istihkak ödedikleri muhakkaktır.

YIL KONUSU :

Müdürlüğün bu konuda yıllık bütçesine iki kaynaktan para temin edilmektedir. Bunlardan birincisi özel idareler yıllık varidatları neticesinde elde edilen meblâğ olup, vilâyetler arasında değişik miktarlarda olabilir. Diğer kaynak ise 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş kanununun 27. maddesi gereğince mezkûr genel müdürlük bütçesinden vilâyet ve köy yolları için tefrik edilecek para olup ortalama her vilâyete 500000—1,500000,— lira civarındadır.

Bayındırlık müdürlükleri ekseriya yol çalışmalarını emanet suretiyle yapmaktadırlar. Her müdürlüğün 2-4 milyon lira tutarında bir maki-na parkı mevcut olup bütün yıl yol çalışmalarına devam ederler. Maki-

(Devamı 38. sayfada)

İLÂN TARİFESİ :

İç sayfeler : Santimi 15 TL.

Dış sayfeler : Santimi 20 TL.

Dış hapak : Maktuen 1000 TL.

Devamlı ilânlar pazarlığa tâbidir.